

гали в горите и планините. Следователно, селените може да бъдат най-добрят инструмент за готвещия се концерт в Турция с политиката на Чайковски, стига само да се привържат към трона на султана с подобряване на положението им.

За да привърже масата към себе си, Чайковски гледа да завързва с нея сношения. И наистина, той съобщава, че доето са пребивавали, населението ги обиквало. Във Сливен два пъти пребивавали, и двата пъти се радвали на приятелството на гражданите. Иван Димосията помни, че на Благовещение и Великден, по заповед на Саджк паши, полковата музика на казаците свирела в квартала Клуцокор, харманите и люлките. В нея служили и двама сливенци: Юрдан чауш и Георги чауш, обесени от местната власт, след разформирането на казак алай, защото един турчин ги наклеветил, че били тайни бунтовници.

Сливенци изобщо немали никаква вреда от казаците, като гарнизон в града им. Напротив, те и селените от околността виждали в тях истински защитници. Залавянето четата на страшния разбойник Кушчуоглу им показало превъзходството на казаците пред турската стражка. Това обстоятелство усилило техните връзки с казаците. Същевременно то още повече уронило авторитета на властта пред очите им. За тях никой турчин вече не бил опасен, защото всички се страхували от казаците. Дори богатия чифликчия Саадет Герай, по-тъжк на кримските ханове и покровител на Кушчуоглу, се уважал около техния началник. Казаците станали фактически единствена власт за цялото население във Сливен и околността му. Духа на сливенци се повдигал при пълно съзнание за безкористието и юначеството на сънародниците им Казак-алай. Може би, присъствието на последния да усилвало и революционното настроение на сливенци. Но държането на Саджк паша им доказва, че той ги закриля от турците само като мирни граждани на империята. Все пак и това е било достатъчно, за да се повдига в тях националното съзнание и да зрее идеята, че главната длъжност на властта е да служи на населението, а не да го ограбва и притиска. Понеже турците не могли да изменят отношенията си към българите, под закрилата на системата на Саджк паша могло само да зреет семето за свободен живот, което насаждали казаците със своето пребиване между българите и което, най-сетне, узрело се изрази в една съдбоносна за турската империя буря. Най-големата заслуга на Саджк паша към сливенци и българите изобщо на Румелия и балканите е, че през 1867-68 год. запазил от кръвопролития ония български кътове, в които по-късно се развива главно априлското възстание. Но тая заслуга най-ве-